

- udvalgene) lejlighed til at fremsætte bemærkninger til forslaget, ligesom boligministeren skal give eventuelle andre interesserede lejlighed til at ytre sig,
- d) i henhold til § 5, stk. 3, skal der indhentes udtalelse fra regionplanudvalget om forslag til fredningsplaner,
- e) i henhold til § 6, stk. 2 og 3, skal udvalgene gensidigt forsyne hinanden med oplysninger.

*Spm. 10.* Der ønskes en nærmere redegørelse for indholdet af det i grundlovens § 73, 1. stk., opstillede begreb „fuldstændig erstatning“. De af overfredningsnævnets jurister afgivne erklæringer vedrørende den nuværende naturfredningslovs § 22 udbedes.

*Svar.* En fortolkning af grundlovens begreb „fuldstændig erstatning“ måtte indebære en udtømmende redegørelse for, hvad kravet indeholder i forskellige afståelsestilfælde eller typer af afståelsestilfælde, og ville kræve en meget omfattende fremstilling. Herom henvises til den juridiske teori, særlig Poul Meyer: „Erstatningsfastsættelse ved ekspropriation“, Ross: Dansk statsforfatningsret II, s. 571-578, og Poul Andersen: Dansk statsforfatningsret, s. 758-789.

Om de grundlæggende principper for bestemmelsens fortolkning skal her anføres følgende:

Bestemmelsen må opfattes som en standard, der henviser til den til enhver tid gældende almindelige erstatningsret. Erstatningen er herefter fuldstændig, når den beregnes i overensstemmelse med de principper og regler, der i almindelighed gælder for erstatning for skadegørende handlinger, d. v. s. at erstatning skal gives for den af ekspropriationen forårsagede økonomiske skade på ekspropriatens formue.

Denne henvisning til erstatningsretten giver dog intet klart svar på spørgsmålet om bestemmelsens indhold, dels fordi de almindelige erstatningsregler i sig selv ofte er ubestemte, dels fordi disse regler ikke uden videre kan overføres til ekspropriationstilfælde.

Den nævnte uklarhed ved bestemmelsen i grundloven vil undertiden blive løst ved bestemmelser i den lov, der ligger til grund for ekspropriationen, idet det må antages,

at lovgivningsmagten har en vis frihed til at fastsætte, hvad der skal gælde som fuldstændig erstatning.

Med hensyn til det typiske tilfælde, hvor der foretages ekspropriation af en fast ejendom i dens helhed, kan følgende anføres:

Som udgangspunkt kan fastslås, at erstatningen skal fastsættes til salgsprisen (værdien i handel og vandel).

I nogle tilfælde vil salgsværdien imidlertid ikke dække ejerens tab, hvorfor der må gives yderligere erstatning. Der kan blive tale om at yde brugsværdien (den kapital, hvis forrentning svarer til ejendommens indtægt), hvis den eksproprierede ejendom har givet grundlag for udøvelse af ejerens specielle evner og muligheder, eller genanskaffelsesværdien (i tilfælde af retlig eller faktisk tvang til at fremskaffe en ting svarende til de eksproprierede). Endelig kan der blive tale om erstatning for næringstab og særlige udgifter i forbindelse med ekspropriationen, f. eks. flytteomkostninger.

I anledning af anmodningen om tilvejebringelse af „de af overfredningsnævnets jurister afgivne erklæringer vedrørende den nuværende naturfredningslovs § 22“ har man fra overfredningsnævnet modtaget den sålydende skrivelse af 2. maj 1963:

„Folketingsudvalget angående naturfredningsloven har udbedt sig de af overfredningsnævnets jurister afgivne erklæringer vedrørende den nuværende naturfredningslovs § 22.

I denne anledning skal man meddele, at overfredningsnævnet af principielle grunde ikke mener at kunne udlevere de pågældende erklæringer, der har karakter af vota i konkrete sager.

Det tilføjes, at overfredningsnævnet endnu ikke har kunnet afsige nogen behørigt begrundet kendelse, som kan belyse overfredningsnævnets standpunkt med hensyn til forståelsen af naturfredningslovens § 22, stk. 2, men man vedlægger genpart af overfredningsnævnets skrivelse af 7. december 1962 til den i naturfredningslovens § 5 omhandlede taksationskommission, idet overfredningsnævnet i denne skrivelse har udtalt sig om de retningslinjer for beregning af erstatning, som efter overfredningsnævnets opfattelse følger af naturfredningslo-